

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 «
 Helyben házhoz hordva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 «
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 «

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétő és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáca-utca 3.

A szerkesztőség kéziratok visszaküldésére
 vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, márczius 16.

A vásárhelyi választás epilógusa.

A marosvásárhelyi véres választás ügye foglalkoztatta ma ismét a képviselőházat. Mindjárt a választás után nagy vihar támadt a parlamentben e választás miatt, melynek négy emberélet lett áldozata. A vihar napokig tartott. A miniszterelnök az első nap nem volt jelen — Bécsben tárgyalt éppen kollégájával, Körberrel — helyette Lukács miniszter és Gullner államtitkár beszéltek s bár ez utóbbi teljesen nyílt és korrekt nyilatkozatot s határozott ígéretet tett, még sem tudta lecsendesíteni a vihart. Széll hazatérése után megújította az államtitkára által tett ígéreteket, de ez nem használt semmit, a kitört fiók-obstrukcióval nem bírt, csak napok múltán paktummal tudott annak végét vetni.

Hogy a kormány ígérete nem volt amolyan Tisza-Bánffy-féle ígéret, hogy majd utána nézék, s aztán elsimítottak mindent, hanem komoly vizsgálatot indított e választás véres eseménye ügyében, már abból is kitűnt, hogy a vizsgálatot nem bizta a főispánra vagy szolgabíróra, hanem Budapestről küldött érdektelen bíróságot s abban az ellenzék bizalmi férfiának is helyet adott. Ezért szerelt le oly hamarosan a kis obstrukció után az ellenzék, mely minden áron szigorú megtorlást követelt, hogy a közeli általános választások alkalmával ne legyen bátorságuk a választási elnököknek és a köz-

igazgatási főtisztviselőknek ilyen brutális visszaéléseket elkövetni.

Ma számolt be Széll miniszterelnök e vizsgálat eredményéről. Az eredmény meglepő és sok tekintetben megnyugtató, — bár az ellenzék nem volt egészen megelégedve vele.

Meglepő az eredmény, mert Tiszák és Bánffyék hozzászórtak, hogy az ilyen vizsgálatoktól ne várjunk egyebet, mint valami stróhmannak, legfeljebb a falusi kisbírónak a megdorgálását. Most azonban azt jelentette a miniszterelnök a Háznak, hogy a választási elnök és Bernády György főkapitány ellen (aki a múlt decemberben azért mondott le a képviselői mandátumáról, hogy főkapitány lehessen), a vizsgálat folyamán olyan terhelő adatok merültek fel, hogy a főkapitányt felfüggesztette a belügyminiszter s fegyelmi vizsgálat alá vette őt, egyúttal pedig a királyi ügyészség a főkapitány és a választási elnök ellen bünygyi vizsgálatot indított.

Nagyon okosan. A választási elnökök kezébe példátlanul nagy hatalmat ad a választási törvény, még a kirendelt katonaság és csendőrség felett is korlátlanul rendelkezik; de nem azért adja neki a törvény ezt a nagy hatalmat, hogy azt a szavazó polgárok elnyomására, kiéheztetésére, jogaik elkobzására s az ellenzéki választók megfélemlítésére és kijátszására használja, hanem hogy biztosítsa jogaik szabad gyakorlatát s megvédje őket mindenféle támadások ellen. A Tisza- és Bánffy-féle választások tanu-

bizonyosság reá, hogy micsoda hallatlan visszaéléseket követtek el e hatalommal a választási elnökök. Bármily nagy és számos volt is azonban e téren a visszaélés, megtorolva sohasem lettek azok, egyiknek sem görbült meg a hajaszála sem. Biztató jel, hogy most már nem a kisbíró, hanem a választási elnököt és a főkapitányt ültetik a vádlottak padjára.

A csendőrséget erélyesen megvédelmezte a miniszterelnök s a vizsgálat eredménye szerint nem is voltak ezuttal hibásak. Ezt el is hisszük. Mert a csendőrökre ráférne ugyan valamivel több kiképzés, de megbízhatóságuk ellen alig merülhet fel gyanu. Az mégis okos dolog lesz, amit Széll ígért, hogy városokban ezentul nem alkalmaznak csendőröket.

Vajjon a vásárhelyi választási elnök és a főkapitány a bünygyi perben el lesznek-e ítélve? persze ezt még nem lehet tudni, erre már nincs is befolyása a kormánynak. Példaadás végett mindenestre jó lenne.

A boxer-hadvezérek lefejeztetését nem a meggyilkolt Ketteler s a többi áldozatok kiengesztelése végett követelte az európai hatalmak koncertje, hanem példaadásul, a boxerek és egyéb lázadók elrettentésére.

A vásárhelyi választás négy halottja is ilyen áldozatot kíván. Akkor lesz az ő szellemük kiengesztelve, ha sirjukból polgártársaik alkotmányos jogainak szabad gyakorlása nő ki.

A „TISZÁNTÚL“ TARCZÁJA.

A legujabb keresetág.

Írta: Kincs István.

A legléghőbb fráter volt közöttünk. Pénze volt is, meg nem is, mert ha volt nyomban elverte, ha meg nem volt, értett hozzá, hogyan csináljon. Mikor az édesapját már tisztára magára haragította, akkor a rokonságra utazott. Egy két nagybácsija utóvégre akad minden embernek, hanem annyi nagybácsi és nagynéni, a hányhoz ő tartott rokonságot, annyi csak minden száz esztendőben terem egy-egy családban.

És Czáki Ferkó valóságos művészetet fejtett ki a kifundálásukban. Otthon előszedte a régen nyugalmazott családi osztályleveleket s a hány nevet abból kiböngészett, azok áldozatai lettek késő utódaikban is a családi, illetve rokoni kötelék dicső megnyilatkozásának. Nem volt az a félreös vármegye, névtelen falu vagy obskurus puszta, mely eléggé megvédelmezte volna őket öcscsük ragaszkodó szeretete ellen.

A leglőbb valamelyes kis summával váltotta meg magát. Mert hiába no, a magyar ember nem lehet smuczig, a mikor valami rokona szorultságban van. Idegen emberrel szemben is gavallérok szoktunk lenni akárhányszor.

És ezekből az összegekből pénzelt és tartotta főn magát Czáki Ferkó már a gimnasiunban. Jól ismerték a gyereket, no de nem-

csak mi, ismerték mások is. Egyik tanárunk sokszor elmondotta neki:

— A nyakamat teszem rá, ha magából is válik ember.

Pedig kicsit elhirtelenedte a dolgot. Czáki Ferkóból ember váltott tényleg. Fölment az egyetemre s jóllehet a rokoni segélyforrások kezdtek már erősen bedugulni, a véletlen megint kíségette a hinárból.

Édesapja meghalt, no és mi sem természetesebb, Ferkó iparkodott nyakára hágni az örökségének. Kicsi volt amugy is: nem lett volna érdemes valami bankban kama'oztatni.

Ha jól tudom, pár évvel később végezett, mint mi, de hát végezni mégis végezett. Keresztüleszűzött a vizsgákon és diplomát nyomtak a markába. Hadd éljen meg azután legalább abból.

Soká nem láttuk egymást, mint egyszer, néhány éve — a vonaton kerültünk össze. Szombathelyre utaztunk együtt.

Szép gyerek váltott belőle, egészen megfűrtasodott. Beszédbe ereszkedtünk s miután a mult emlékeit nagyjában összehordtuk, áttértünk a jelenre. Ő kíváncsi volt, hogyan, miként élek, meg vagyok-e elégedve, s a többi.

— Hát bizony csak vesződöm, — feleltem én.

— Es hoz valamit a konyhára az a vesződség? — firtatott tovább.

— A mint vesszük. Annyit igen, hogy szerényen megélhetek belőle.

Hamisan mosolygott és szünet állott be.

— No hát rajtad a sor — törtem meg a

szünetet, hadd hallom, neked hogy, miként megy a sorsod?

— Köszönöm kérdésedet, meglehetősen. En igen meg vagyok vele elégedve.

— Ugy? tehát kitűnő irodád van?

— Irodám? nekem nincsen irodám.

— Nincsen? Hiszen ügyvédi diplomát hoztál az egyetemről! Ilyenformán tehát hivatalt vállaltál?

— Volt eszemben.

— De hát mégis — folytattam tovább — valami foglalkozásod csak van?

— Nekem éppen semmi foglalkozásom.

— Különös! Tehát örököltél! Oh! emlékszem, az a volt bácsi és néni...

— Fölfújhatod őket. Valamennyien kitaladtak.

— Akkor valószínűleg treffert csináltál?

— Eddig még nem. Hanem jövőre nincsen kizárva a lehetőség, mert mindig van pár osz ályorsjáték jegyem.

— Ne hagyj már annyit beszélnem — bosszankodtam végre — mondd, talán megházasodtál? Gazdag a feleséged?

— Még nem akadtam az igazira.

— De ne bolondulj, gyerek, mondd már egyszer, miből, hogyan élsz?

— Házakat veszek — felelt ő kacagva. Olyan jóízűt nevetett, hogy önkénytelen megirigyeltem tőle. Egészen fölkelte a kíváncsiságomat.

— Házakat vész? Tehát közvetítőnek csaptál föl?

— Tévedsz, barátom, — kiáltott föl kissé

ORSZAGGYÜLES.

A képviselőház ülése.

Budapest, márcz. 16.

Elnök Perczel Dezső 10 órakor nyitja meg az ülést.

Belitska Béni a közigazgatási bizottság elnöke a Fiumében létesített másodfokú közigazgatási bíróságról szóló törvényjavaslatot.

Napirend: Állami költségvetés.

Agráriusok és merkantillisták harcza.

Páder Rezső: Első sorban megvédi a néppárt politikai pártállását. Visszautasítja a szabadelvű párt vádjait, mintha a néppárt az 1848. előtti idők és viszonyok visszahelyezését célozná, — sőt ellenkezőleg a néppárt programja nyílt és tiszta, mely politikai életünk minden ágában megnyilatkozik. — Nem akarja tétel szerint megbírálni a költségvetést, de rá akar mutatni egy gazdasági harcra, mely keresztül hatja 30 év óta politikánk. Ez az agráriusok és merkantillisták harcza. Mindkét frakció egy lépés alatt egymás ellen áskálódva iparkodik felszínre jutni. Az agráriusok viszont a kormány takarója alatt két részre szakadtak. Az egyik feladta elveit iparkodik magát mérsékelni, — a másik azonban tanácskozik, zúgolódik, titokban szervezkedik s csak várja az alkalmas pillanatot, hogy kiváljanak és zászlót bonthassanak.

Szólót nem érinti a szabadelvű párt e szakadása érdemben, de igen érinti és érdekli a nemzetet, mely ily titkos és zavaros politikai fejlemények és alakulása által megtevesztetik és tévútra vezetetik. — Ily alattomos eljárása a szabadelvű pártnak sérti a nemzet önérzetét és közjogi helyzetünket. — Különböző közjogunk nagyon is gyenge lábon áll, minden perczen látjuk, hogy itt is, ott is megsértik közjogunk. — Itt van a Lipót és Ferencz József lovagrendekek módosítása, közjogunk melyik pontja értelmében ellenjegyezte a magyar miniszterelnök a királyi kéziratot; hisz ezek nem magyar érdemrendekek, de császári kitüntetések? s vajjon Széll Kálmán a császár minisztere? A választók

megtevesztése különben napirenden van. — A kormánypárti képviselők egész nyíltan megígérték választóiknak, hogy a revisiót követelni fogják. (Ellentmondás jobbról.)

Kérdi szülő, mely alapon teszik azt, s kiknek fognak ezzel szemben felelősséggel tartozni? Tiltakozik a választók megtevesztése ellen.

Szóvá teszi aztán a *katholikus autonómiát*, melyhez semmi reményt sem fűz. Törvényjavaslatot nem fogadja el. (Helyeslés bal felől.)

A pénzügyminiszter válaszol.

Lukács László pénzügyminiszter: Nem kíván reflektálni az előtte szóló beszédjére, mert az a szabadelvű pártot szecsessziós színben tüntette fel, ez a szabadelvű párt magán ügye, s nem való, hogy firtassák.

Barta Ödön alkotmány sértést látott abban, hogy az egyes állami intézmények a királyi jelzést használják, ebben a tekintetben tévedésben van és az adminisztrációban járatlansággal bír, mert hisz minden állami intézmény legfelsőbb végrehajtója is király, s az elnevezés 1848 III. t.-cikk alapján történik.

Zichy János gróf bizalmatlanságának indoklása nagyon hibás, ki azért nem fogadja el a törvényjavaslatot, mert a költségvetés emelkedett, szülő azt hiszi, ez érdeme a miniszternek. — Áttér aztán Kullmann felszólalására, melynek inkább a tárgya költségvetésénél lett volna helye. — Hibáztatja Kullmann, hogy az állam a söripart nem eléggé támogatja, s hogy a mi hátrányunkra az osztrák söripar fejlődik s kimutatja, hogy az osztrák söripar is hanyatlak, s legkevésbé sem félti a magyar söripart.

Nem helyes, hogy minden baj forrását a közigazgatásban keressük, van rossz helyzetünk előidézésében része a rossz időjárásnak és mostoha termelő évek is. — Tagadja, mintha az ipar és kereskedelem a mezőgazdaságnak volna alávetve.

Azt hiszi, hogy közigazdaságunk rövid idő múlva ki fogja heverni ezen váltságát s már látja is e téren a közel jövőben a javulás biztos jeleit. E téren csak kölcsönös önzetlen munkát, buzgóságot kíváns hiszi, hogy viszonyaink javulni fognak. (Élénk helyeslés jobbról.)

Vitát bezárják, a ház a törvényjavaslatot többségben elfogadta.

Öt perc szünet.

Szünet után

A vásárhelyi választás.

Széll Kálmán miniszterelnök: Tulajdonképpen három interpellációra kell válaszolnia. A Barta, Buzáth és Visontaiéra. Egész szárazon, teljes objektivitással fogja a választ megadni. (Halljuk!)

Igéretéhez képest egy vegyes bizottságot küldött ki, mely bizottság tagjai teljesen objektíve vizsgálták meg az ügyet. Ez a bizottság február 10-étől, február 29-éig működött. Kihallgattak minden tanút s meghallgattak minden véleményét. 144 tanu vallomás fekszik előtte. A vizsgálat tárgya kiterjed a fegyverhasználat tényére, okaira és körülményeire. A végső jegyzőkönyv egyhangulag lett megállapítva, tehát az ellenzék hozzájárulásától.

Felolvassa a tényállásra vonatkozó jegyzőkönyvet.

A csendőrség nem hibás.

Rektifikálja Barta Ödön törvénytárgyalását. Indokoltnak találja szülő, hogy Marosvásárhelyen csendőröket alkalmaztak. (Zaj bal felől.)

Szülő felfogása, hogy igenis, el kell kerülni a városokban a csendőrség alkalmazását. Ez az ő felfogása s ezt ő ki is fogja vinni.

A jegyzőkönyv szerint a zavargás a szabadelvű pártiak szavazásánál kezdődött. Az ellenzékiek folyton insultáltak a kormánypártiakat, 12 órakor egy csendőr egy dobálódzó gyermeket elfogott, melyet a tömeg kiszabadított közülök. Erre a csendőrök a tömeget felszóllították, hogy legyenek csendben; ezt 33 tanu vallja.

A tömeget a csendőrség szurony szegezve toltta vissza, s mikor a tömeg kövel dobálta meg őket és 3 csendőrt megsebesítettek, Izsák Ábrahám megfogta egy csendőr szuronyát, erre kétszer lőttek. Fábiant ketten fogták meg, szintén lőtt. Baranyi 4—5 lövést tett a tömeg közé. Az egész 5—6 perczig tartott. Szuronydöfés körülbelül 10 volt. Ennek áldozata volt 4 halott, 6 sebesült. Igazolva lett, hogy a csendőröket le akarták fegyverezni.

méltatlankodva — ne gondold felőlem, hogy zsidó szerepére vállalkozom. Én ha veszek, akkor a magam részére veszek mindig.

— És hol vetted azt a rengeteg tőkét?

— Nem kell oda tőke, barátom?

— Hát micsoda?

— Porció élelmesség és végeztünk.

— Igazán? kíváncsivá tész.

— Pár szóval fölvilágosítalak. Ha nincsen pénzem, akkor megalkuszom az első eladó házra. Ha megvettem lefoglalozom s mint háziur mindig keritek egy-két balekot, kik gond nélkül zsidóknak pár ezer forintot. Mert tudod, a ki házat vesz, annak manapság ezúdarul megnövekedik a tekintélye s a tekintély mellett szilárdul a hitele.

— És ki fizeti ki a házakat?

— Senki. Mire a váltó lejár, kénytelen vagyok odább állani s más városban újra kezdem. Nem mindenütt sikerül egyformán, az igaz, hanem párszor szép üzletet csináltam, mondhatom. Most is oda hagytam Pécsen, ott igen fölzdudította egy nyomorult szappanos a közvéleményt ellenem, azért Szombathelyre megyek szerencsét próbálni. Ha úgy fordul, meg is házasodom. Itt jobban ismerik nevetem, mert a Czákiak Vas megyéből származtak.

— Szép, szép — hagytam rá — Isten megáldjon!

— Szervusz! — búcsuzott el tőlem könnyedén. A vonat épen akkor állott meg s ő előre kiugrott s erősen lármázott fiakker után.

Vajjon kinek a pénzéből fogja azt kifizetni?

Pár hónap múlva kifizethette volna az összes szombathelyi bérkocsisokat.

A megyei lapban olvastam, hogy Czáki Ferencz dr. okl. ügyvéd oltárhoz vezette Kunossy Bertha urhölgyet, társadalmunk egyik kiválóan bájos és művelt alakját. A lap gratulál s hozzáteszi, hogy a házasság igaz szerelmi házasság.

A Kunossy-család tekintélyes vagyona azonban attól eltekintve is jó kezekben lesz letéve, mert a lap megsugja a nagyközönségnek, hogy Czáki Ferencz dr. megtelepülése után alig pár hétre megvette a legnagyobbik palotát a Széll Kálmán-utcában.

Igy vállott Perkóból ember.

A madarak életéből.

Irta: Szabadhegy Gézáné.

Szeretem a természetet! Legkedvesebb óráim ha künn bolyongok a szabadban. Szeretem az erdőt lombos fáival, rejtelmes zúgásával, a völgyek, mezők zöldjét, virágát. Rajongok a csillogos égboltozat fénypompájáért, a napért, ezen megleget, éltető adó fényforrásért, a holdfényes éj homályáért, melyben a képzelet mindent szebbnek lát. Mindez kimondhatlanul vonz magához, de legkedvesebbek nekem a kis éneklő madarak. Az ő dalaikban hallok örömet, bánatot, esdő imát, meleg hálát! Szózata az a ki-keletnek; a természet szelid visszhangja, a szabadság, az édes szent szabadság, érzelve dallá lett szava!

Sokat foglalkoztam kedvenceimmel, azért akarom néhány észleletemet elmondani.

Téves felfogás, hogy fecskét nem lehet szelidítve télen át is lakásunkon eltartani. Nekem volt egy fészkeből kiestett fecske fiókám, mely 14 hónapig volt házunk lakója; hangyatozás és kis nyershusdarabkák képezték eledelét, melyet leginkább szeretett kezemből átvenni.

Egy tágas, télen jól fűtött veranda volt lakhegye, egy kis békelt, a falhoz erősített fadoboz háló szobája. Végtelen szelid és kedves kis lény volt, olykor percenkig karikázott halk repülésével közel a plafondhoz s végre a fejemre, vagy vállamra szállt. Gyakran tettünk a keriben sétákat s olykor vígan repült a magasba, boldogan szelve a levegőt szárnyaival, de mindig csicseregve tért vissza vállamra, fecske társaival nem törődve. Olyan volt mint egy szellem. Nagyon szerettük egymást a fecském és én, egész ismerős köröm érdeklődött iránta, míg végre, 14 hónapi együttlét után, egy nyitva feledett ablakon behatoló macska szörnyű módon vetett véget ártatlan életének.

Másik megfigyelésem szüleim házában történt. Nyitott tornácunkon két fecskefészék volt, két pár fecske élt ott boldog családi életet, nagyszámu ivadékaikkal. Juniusban az egyik fecskeapa elveszett, mert este csak egy öreg tért meg az öt éhező fecskefiókhoz.

Innen kezdve észrevettük, hogy a másik fecskepár is segít az éhező kicsinyeket eledellel ellátni. Fel is nevelték s mint erőteljes sarjak, ősszel mind elrepültek boldogabb hazába.

Megállapított a bizottság 3 tényt:

1. A csendőrség parancsának végrehajtásában meg lett akadályozva.
2. A tömeg leakarta fegyverezni a csendőrséget.
3. Nem való, hogy vezényszóra tüzeltek volna.

A főkapitány és a választási elnök hibás.

Ezen tényállás alapján lesz hivatva a bíróság itélteni, mennyire, kit illet itt a felelősség.

Az ügyészség a választási elnök és a rendőrkapitány ellen a bűnügyi feljelentést meglelte. Maga részéről bizonyítást nyert arra, hogy ezt rendőri, kellő óvintézkedéssel el lehetett volna kerülni. A főkapitány a választási elnök utasításának érvényét szerezni nem tudott. A lövések után sem ment ki rögtön, hogy a jegyzőkönyvet felvegye.

Szólv Bernády Béla főkapitányt állásától felfüggesztette s ellene fegyelmet indított.

Nagyon elősegítette a vérengzést a hely alkalmatlansága is. Az ellenzék presszionálta fenyegetésekkel a választókat. (Oriási zaj a baloldalon.)

Pichler Győző: Hogy korteskedett a kormánypart.

Lukács Gyula: Hogy dolgozott Tauszig ügyellárisa.

Szell Kálmán konstatálja, hogy ez az eset sem hivatalos presszió által, sem politikai visszaélés által előidézve nem lett. Ő megtorol mindent, ami vétkes, de megvéd mindenkit, kit vád nem terhel.

Kéri a házat mérjen egyenlő mértékkel, kéri a választ tudomásul venni.

Barta Ödön és Buzáth Ferenc képviselők a választ nem veszik tudomásul. Nem limonádéra, hanem választóvizre van szükség. A kormány ugylátszik nem gondoskodik az árváiról.

Szell Kálmán miniszterelnök felelt: a kormány azért nem gondoskodik az árváiról, mert *nincsenek árvái*. Buzáth választóvizet ajánl, — de csak maradjunk a piruláknál.

Tavaszkor megjöttek kedves lakóink de csak hárman. — Nagy meglepetésünkre, egymás mellé dupla fészket építettek, s ott keltettek him és (az egy nőstény) számos kicsinyeket, s nagy szeretetben szorgalomban, békességben töltötték ott kicsinyeikkel, vissza vissza térve két nyarat. A harmadik tavasz nem hozta meg kedves lakóinkat. — A mult nyarak egyikén a agylyás gyerek három kis pacsirta fiókot hozott, kettő már szép tollas, erőteljes madárka volt, de a harmadik egy piczi éheltelen csupasz jószág, — más fészkek későbbi szülőtte. A nagyobbak már maguk ettek. A kicsit én próbáltam etetni, de semmit sem akart elfogadni s már azt hittem, hogy éhen fog elpusztulni, midőn nagy meglepetésemre azt vettem észre, hogy a két nagyobb árva gondozza, éteti a kisebbet, — felváltva rakták a szájába az edelt, míg ő is megtanult enni.

Verebeknél ezt többször láttam, hogy a fészkekből kiesett gyámoltalant gondozza az egész öreg veréb had, — de hogy az egyik gyermek a másikat nevelje? ez még a teremtés uránál — az embernél is ritka dolog!

Tudnék még számos ily kis történetkét, de helyszüke miatt zárom soraimat, kérve azokat, kik netalán olvassák ezen részleteket, hogy pártolják, szeressék a lég kedves lakóit; hagyják őket szabadon, mert hisz a szabadság szívükbe öket, éltükkel egy! mert gyakran megszakad kicsi szívük, ha ezt tőlük elrabolják, — azért ne tegyük rabbá a kedves kis madarakat.

Plósz a Hegyi plebános ügyében hozzá intézett interpellációra fel. A bíró nem adott ki utasítást sem az előzetes letartóztatásra, sem az elővezetésre és ilyet nem is kézbesített.

Ugron Gábor. Ugy látszik Csongrádon vadásznak a függetlenségi választókra.

Plósz: A bírakat nem engedi terrorizálni.

Ugron: A választ nem veszi tudomásul.

A Ház a választ tudomásul vette s ezzel az ülés véget ért.

A vigécz-törvény végrehajtása.

— Mikre szabad megrendeléseket gyűjteni? —

Fontos leiratot intézett a kereskedelmi és iparkamarákhoz a kereskedelmi miniszter. A leirat közli a megrendelések gyűjtését tiltó törvény közeli életbeléptetését és a tervezett kivételeket. Maga a leirat a következő:

Az 1884: XVII. t.-cz. (ipartörvény) 50 §-ának a megrendelések gyűjtésére vonatkozó rendelkezései módosításáról szóló 1900: XXV. t.-cz. végrehajtása, illetőleg életbeléptetése iránt mielőbb intézkedni óhajtván, tekintettel arra, hogy a végrehajtási rendeletben a hivatkozott törvény 3. §-ában nyert felhatalmazás alapján azokat az üzletágakat és iparcikkeket is megállapítani szándékozom, melyekre nézve a törvény 1. §. első bekezdése alól kivételek teendők, felhívom a kamarát, hogy a rendelettervezet ide mellékelte 6. §-ára vonatkozólag, mely az általam kijelölendő kivételeket felsorolja, véleményes nyilatkozatát legkésőbb folyó évi márczius hónap végeig terjessze elém.

Az idézett törvény 3-ik §-ában nyert külön felhatalmazás alapján a megrendelések gyűjtésének korlátozása alól a következő kivételeket engedélyezem:

1. A házi ipar előmozdítása érdekében: A házi iparcikkekre, de csak azon feltétel alatt, ha a megrendelést gyűjtő a czikk házi ipari jellegű helyhatósági bizonyítvánnyal igazolja;

2. a tudomány és műszaki képzés érdekében a műszerekre és tudományos eszközökre;

3. a következő czikkekre, melyek általában a vidéki ipar és kereskedelem tárgyait nem képezik, melyekre nézve tehát a törvénynek a vidéki ipar és kereskedelem megvédésére irányuló célzata ugy sem érvényesülhet:

a) varrógépekre;

b) a legnagyobb gazdasági gépekre; mint cséplőgépekre, vető- és aratógépekre, gőzmozdonyokra és lokomobilokra és gőzekre, továbbá a gőszivattyukra és malomberendezésekre;

c) a villamos erőátviteli és általános világítási és távbeszélő berendezésekre.

Visszautasított felebbezés.

Megemlékeztünk már róla, hogy a legfelsőbb közigazgatási bíróság a felebbezéssel megtámadott községi tanítónői választás ügyében meghozta ítéletét s melyben a felebbezést elutasította s a választást jóváhagyta.

A választást a következő iskolaszéki tagok felebbezték meg: Csák Máté, Sulyok István, Ritoók Zsigmond, dr. Ritoók Géza, dr. Dóry Ferencz, Némethy Károly, Pakala Tamás, Vidovics Bonaventura.

A nagyvárad községi iskolaszéknek e tagjai felebbezésükben azt vitatták, hogy a választás érvényességéhez nem elég a viszonylagos többség, hanem abszolút többség kívánatik és kifogásolták azt, hogy a közigazgatási bizottsághoz nem terjesztették be a pályázók kérvényeit, hanem csak a választási jegyzőkönyvet. A közigazgatási bíróság ítélete azt mondja erre a különös panaszra, hogy ez

egyellen tárgyi indokkal sem volt támogatva s azért azt mint alaptalant elutasította.

Bajos is lett volna tárgyi indokkal támogatni olyan panaszt, ami csak személyi indokon és felekezeti türelmellenségen alapszik.

A közigazgatási bizottság ítéletét Bnyovosky polgármester tegnap tette át az iskolaszék elnökéhez, aki most már intézkedni fog az új tanítónő behívása iránt.

A legfelsőbb közigazgatási bíróság ítéletét, mely elvi jelentőségű döntést foglal magában, a következőkben egész terjedelmében adjuk:

314/1901. kb. sz. Ő Felsége a király nevében a magyar királyi közigazgatási bíróság Csák Máté és társai nagyvárad községi iskolaszéki tagok panaszát Nagyvárad város közigazgatási bizottságának f. évi január hó 3-án 14—578/1890. szám alatt kelt határozata ellen, melylyel Lubinszky Anna grófnő, okleveles tanítónőnek a nagyvárad községi elemi népiskolához tanítónőül történt megválasztását helyben hagyta, — 1901. évi febr. hó 13. napján tartott nyilvános ülésben az 1896. XXVI. törvényezikk 52. §-a alapján vizsgálat alá vevén, következőleg ítélte:

A m. kir. közigazgatási bíróság a panaszt elutasítja s a panasszal megtámadott választást érvényre emeli mert: a panaszlott tanítónő-választás, az iskolaszéknek 1900. évi november hó 29-én fölvetett jegyzőkönyvéből kitetszőleg az 1868. XXXVIII. t.-czikk 136. valamint az 1876. XXVIII. t.-czik 12. és 13. §§-iban foglalt rendelkezéseknek mindenképpen teljesen megfelelőleg hajtott végre s azon alkalmával Lubinszky Anna grófnő, okleveles állami tanítónő nyerte el a viszonylagos többséget. — Minthogy pedig sem az idézettek, sem egyéb törvény nem tartalmaznak olyan rendelkezés, mely kifejezetten kimondaná, avagy csak sejtteni engedő, hogy a tanító választás érvényességéhez a megválasztottra esett szavazatoknak általános többsége kívánatik meg — a mint azt a panasztevők vitatják; minthogy a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter 1876. évi szeptember hó 2-án 20311. szám alatt kelt körrendeletével a polgári községi iskolaszéknek, valamint a közigazgatási bizottságok számára külön-külön kiadott »utasítás« 18. illetve 10. §-a értelmében az iskolaszék az általa foganatosított tanító választás ügyében másodfokulag határozni hivatott közigazgatási bizottságnak csupán a két példányban szerkesztendő választási jegyzőkönyv egyik példányát köteles bemutatni; de a pályázati kérvények előterjesztésére sem törvényben, sem utasításban nem köteleztetvén, ennek teljes mellőzése, illetve a kérvények alapján egybeállított, hivatalos minősítvényi táblázattal való pótlás az egyébként törvényszerűleg lefolyt választással szembe semmisségi okul semmiképpen sem szolgálhat. Minthogy végül a panasszal megtámadott választás alkalmával megválasztott tanítónőnek a szathmári kir. kath. elemi tanítónőképző intézetben 1896. évi június hó 13-án kiállított s az ezen bírósághoz fölterjesztett ügyiratok között fekvő »elemi népiskolai tanítónői oklevél« tanúsága szerint az 1868. XXXVIII t.-cz. 113 §-ában előírt minősítése meg van: *mindezeknél fogva a szóban forgó tanítónő választás törvényszerűség szempontjából jogszerűleg nem kifogásolható, — miért is azt érvényre emelni s az ellen irányzott, de egyetlen helyt álló tárgyi indokkal sem támogatott panaszt, mint alaptalant el kellett utasítani.*

A bíróság ezt a határozatot két példányban Nagyvárad város közigazgatási bizottságának 1901. évi januárius hó 27. napján 2 k. bir. 27. kb. szám alatt kelt jelentése mellékelve együtt, azzal a meghagyással adja ki, hogy az egyik példányt az 1896: XXVI törvényezikk 138. §-a és az 1896 évi 21973/M. E. szám alatt kibocsájtott végrehajtási rendelet 24. pontja értelmében a panaszlónak kézbesíttesse.

Kelt Budapesten. a m. kir. közigazgatási bíróságnak 1901 évi február hó 13. napján tartott üléséből. P. H. olvashatlan aláírású tanács elnök, Leövey Sándor s. k. előadó.

UJDONSAGOK.

Bőjti felolvasás.

A Katholikus Kör ma d. e. fogja megtartani második bőjti felolvasását. A mult heti kiváló siker biztosítja, hogy a mai is sikerülni fog. A műsorban változás történt annyiban, hogy *Makay* József berekedt s így nem léphet fel. Helyette *Balázs* Olga fogja elszavalni Hugo Viktor költeményét: Madárfészek a templomban czimmal.

A változott műsor tehát következő lesz:

1. *Madárfészek a templomban*, Hugo Viktortól, szavalja *Balázs* Olga, a Szigligeti-Színház tagja.

2. *Megfeszített igazságok*, írta és felolvassa *Fálffy* Béla.

3. *Mater dolorosa*, írta *Beleznay* Antal, éneklő *Balláné-Csik* Irén, a Szigligeti-Színház tagja.

Kezdeté 11 órakor.

Márcziusi ünnepélyek.

A nagyváradi-velencei és váraljai Népkör szépszámu tagok jelenlétében ünnepelte márczius 15-ét. Az ünnepély a Hymnus eléneklésével kezdődött, mely után dr. *Kriпка* Henrik tartotta megnyitó beszédét, lelkesen kiemelte s nap jelentőségét, majd utána *Tóth* Ferencz mély hazafias érzéssel áthatott beszédében fejtegette a márcziusi eszmék hatását alkotmányunkra. Dr. *Várady* Ödön a márcziusi 12 pont jelentőségét méltányolta. Beszédeket tartottak meg Mihelfi Jenő és Satring János a szabadság és egyenlőség eszméről. Végül *Urbán* János alkalmi szavalata után az ünnepély a Szózat lelkes eléneklésével végződött.

Biharon. A vidéki ünnepségek közül mindenestre kiemelkedő a Biharon lefolyt ünnepély, mely este hat órakor kezdődött az ottani olvasó körben. *Rigó* Lajos lelkes, emelkedett hangú megnyitó beszéde után alkalmi tárgy szavakat adtak elő *Borbély* Lajos és *Herczegh* Péter. Különösen feltűnt kellemes organumával és bájos megjelenésével *Végh* Erzsike k. a., ki egy szép költeményt adott elő hévvel és *Hantke* Emil joghallgató, ki lelkes szavakban ecsetelte a nap ünnepi jelentőségét. Utána *Rigó* Ferencz országgyűlési képviselő emelkedett fel közkívánatra és tartott lendületes, ügyesen csoportosított eszmemenetekben kiváló beszédet, mely után ügyesen tért rá a mai kormányzati rendszerre. Azután bankett volt, melyen számos emelkedett hangú felköszöntő hangzott el. A kora délutáni órákban pedig az iskolás gyermekek ünnepe volt, mely után zeneszó mellett vonultak fel a bihari földvárhoz, hol szintén szavakat tartottak.

Csatáron ma, azaz 17-én tartják meg a szabadság ünnepét a templomban tartott istentisztelet után.

A váraljai községi fiúiskolában. A váraljai községi fiúiskolában a Hymnus eléneklése után *Markovits* Pál igazgató-tanító lépett az emelvényre és talpraesett, pompás beszédet intézett a növendékekhez, melyben ügyesen, a gyermekek felfogásához mérten — mindazáltal a megjelent szépszámu közönség által is élvezhetően — ismertette a márcziusi események főbb mozzanatait, melyet úgy a gyermekek a legnagyobb figyelemmel hallgattak, mint a jelen voltak a legnagyobb tetszéssel fogadtak. Az ünnepi beszéd és megnyitó után *Mártonffy* Károly és *Tárnyik* Menyhért V. osztályu tanulók adták elő *Eszenyi* Sándor »Párbeszéd« cz. alkalmi költeményét; az ügyes, értelmes előadás gondos betanítás eredménye.

Áldd meg Isten, áldd meg e hont — kezdetű dal után *Huszár* István, IV. oszt. tanuló, korát

felülmúló ügyes hanghordozással szavalta Pósa Lajos a »Haza« című remek költeményét. *Oszojnik* Béla, III. oszt. tanuló a »Nemzeti zászlót« szavalta szépen értelmesen. Szavaltak még: *Rosenfeld* Lajos I. oszt., *Szála* Troján III. oszt., *Lőw* Ernő, IV. oszt. *Kiss* István II. oszt., és *Róth* Mór V. oszt. tanulók mindannyian elismerésre méltó igyekezettel. — Az énekkar »Kitárom reszkető karom« »Lengyel hymnus« és végül a »Szózat« éneklésével gyönyörködtette a hallgatóságot.

Sebesülések hete.

— Kézreolások a hétről. —

Sok volt a sebesülés, de szerencsére halott nélkül. Csak olyasforma sebesülések történtek, mint legújában Nagyváradon: a mikor is két uri embernek heves lovagias ügye támadván egy harmadikkal, előbb a harmadik kutyakorbácsolta meg a két elsőt, aztán a két első hagyta helyben alaposan a harmadikat. Az első esetben pár vörös folt, a második esetben egy véresre hasadt fül bánta a mulatságot.

Ezzel az ügy a lovagiasság szabályai szerint elintéztetett.

Egy sebesültet a mult hétről vettünk át leltárban: Vilmos német császárt. A menyire megvizsgálták az első hírek a világot, annyira megnyugtatták aztán a naponként érkező újabb táviratok, a melyek szóltak ekképpen:

1. nap. Vilmos császár egy anarkista merényletnek esett áldozatul.

2. nap. Vilmos császárt egy elvetemült gonosztevő veszélyesen megsebesítette.

3. nap. Vilmos császárt az utcán egy gazember erősen megsebezte.

4. nap. Vilmos császárt egy szociálista izgató fanatizmusában egy vasdarabbal könnyen megsebesítette.

5. nap. Vilmos német császár pár csepp vért vesztett; a merénylőről kiderült, hogy tébolyodott.

Furcsa az, hogy valahány merénylő akad a németeknél, az mind bolondnak nyilváníttatik. Hja, a filozofus nemzet...

De ne sebesítsük meg a német bölcseszetet: van nekünk magunknak elég fájó sebünk.

Itt történt, közelünkben, hogy magyar lapok megtámadták a gör. kath. püspököt, miért nem szövetkezik a keletiekkel a magyarság ellen.

Magyar lapok nem félnek a dühtől, ha az államfenntartó magyar faj érdekét védő agrártörvényekről csak szólni is mer valaki s magyar lapok tartják nemzeti szerencsének, hogy Budapest lakosságában a keresztény elem háttérbe szorult.

S megírta ezt egyik legelső magyar költőnek, *Tóth* Kálmánnak a fia!

Fájó sebek ezek!

Legfájóbb azonban az, melyet a kath. autonómiai tervre adott válaszul a miniszter, arezulesapva törvényt, jogot és igazságot.

Beh jó volna nekünk is filozófusoknak lenni egy kevéssé!

Be jó volna ezekre a sebekre válaszul: Hiszen a ki ezeket a sekeket ütötte, az csak tébolyult!

Egy sebesülttel kevesebb van a héten: Nyáiraival. Ő nem sebesült meg, pedig közel állt hozzá.

Tegrap u. i. egyszerre kitört a Forrairláz; kissé későn, de kitört s a közönség nagy tömegekben állott a színház előtt, várva a művésznőt, hogy a kocsival hazavontassa!

Forrai Ferike helyett azonban egyszerre megjelent Nyárai, a kit most nem fogadtak viharos tapsokkal, sőt megjelenésére az átellenes fodrász kezdte a boltja vasfüggönyét lebocsátani.

Vasfüggönyt leeresztelni, mikor Nyárai megjelelenik! Ezen méltán dühbe gurulhatott a jeles komikus. Nagyt kiáltott:

— Eresszenek! Lemegyek!

A tömeg nem nyitott utat, a fodrász pedig egykedvűen felelt.

— Eresztem én a nélkül is.

S eresztette tovább a függönyt. Nyárai tombolt, a közönség fenyegetőzött s Forrait kívánta látni. Nyárai ezzel szemben kijelentette, hogy ő most rögtön borotválkozni akar, még pedig az átellenes borbélynál. Ha másképp nem, hát megpróbál átrepülni! Mikor a válság már-már élessé fokozódott, egyszerre elkiáltja magát valaki:

— Forrai a másik oldalon szökök!

Erre a közönség átfutott a tulsó oldalra. Nyárai pedig egyszerre elfeledte a borbélyt. A közönség megfogyatkozása eszébe juttatta a fizetése megfogyatkozását s busan ment a bodegába. Ott nem fogy ki a hitel soha.

Igy kerülte ki Nyárai, hogy tegnap egy hatalmas borotvavágást kapjon. A fodrász u. i. Forrai egyik leghevesebb hódolója, a ki izgatottan éppen tüntetni rohant. Nyárai vagy bárki más jutott volna a kezébe, az nem szabadul akkor épen!

Hanem ezzel az estével súlyos sebet szenvedett — a Szigligeti-Színház.

Ez a hét legkomolyabb sebesültje.

Aliquis.

TAJÉKOZTATO.

Márcz. 17. Az iparos kör közgyűlése.
Márcz. 20. A »Biharmegyei és nagyváradi Nőegylet« választmányi ülése d. u. 4 órakor az árvaházban.
Márcz. 17. Bőjti felolvasás a kath. körben d. e. 11 órakor.
» 24. » » » » » 11 »
Márcz. 20. Meggyűlés d. e. 9 órakor.
Márcz. 20. A Biharmegyei Gazd. Egyesület közgyűlése.
Márcz. 22., 23., 26. és 27. Fősorozás a tűzoltó őrtaigyán.
Márcz. 23. Felolvasás a v.-velencei Népkörben este 8 órakor.
Márcz. 24. A hegyközség tavaszi közgyűlése.

* *Fejérváry* báró állapota. *Fejérváry* Géza báró honvédelmi miniszter tegnap ünnepelte születésének 68-ik évfordulóját. *Fejérváry* bárót számosan keresték fel üdvözlésükkel; gratulált neki az egész kormány is, élén *Szell* Kálmán miniszterelnökkel. Hogy azonban a gyógyuló minisztert a látogatások ki ne fárasztják, maguk a miniszterek is csak levélben fejezték ki szerencsekívánataikat. A honvédelmi miniszteriumban sokan adták le névjegyüket.

* *Uj ügyvéd*. A nagyváradi ügyvédi kamara közhírré teszi, hogy dr. *Antal* Miksa élesdi lakos ügyvédet, a nagyváradi kamara által vezetett ügyvédek névjegyzékébe, Eleds szék helylyel felvette.

* *Halálozás*. A nagyváradi rendőrség egyik tevékeny buzgó tagja, *Faludi* Soma tb. rendőrbiztos tegnap esti 10 órakor meghalt. Az elhunyt 10 évig működött a városnál s nem egyszer tüntette ki magát önfeláldozásával. Holnap, 18-án délután három órakor fogják örök nyugalomra helyezni.

* **Biharmegye közrendészete.** Mint a beérkezett jelentésekből összeállították, Biharvármegye közrendészeti állapota a múlt hónapban elég mozgalmas volt. A jelentések szerint előfordult egy magánosok elleni erőszak, egy személyes szabadság megsértése, három gyilkosság, egy szándékos emberölés, huszonegy emberélet és testi épség elleni vétség, hat gyújtogatás, huszont lopás, egyéb büntett és vétség tizenöt, kihágás százötvennyolc. Tehát a múlt havi kimutatás és az előző havi között meglehetősen a különbség, még pedig a múlt hó hátrányára.

* **Duse fogságra ítélve.** Duse Eleonora, a híres művész a modenai bíróság jóvoltából nagyon kellemetlen helyzetbe jutott. Duse-t egy vasuti tisztviselő megsértése miatt száztiz lira pénzbírságra és egy hónapi fogságra ítélték. A pénzbírság az csak megjárna, de a fogság az már baj, mert hacsak az olasz király a megkegyelmezés jogával nem él, Duse-nak be kell vonulnia a fogságba, holott egészen más ellátáshoz van szokva, mint a minőt a fogságban kap.

* **Szégyen elől a halálba.** Madár Gyula, bihar-udvari-i kocsis legény nagy bűnbe esett a múlt napokban. Gazdájától négy zsák búzát ellopott. Úgyesen kieszelte, hogy miként ad tul a lopott portékán, azonban mégis belevesztett. Rájöttek a dologra s Madár Gyula, szégyenében bele ugrott az udvaron levő mély kutba s úgy találták meg halva tegnapi reggel, mikor a szolgáló vizet akart meríteni. Az esetet azonnal bejelentették a főszolgabírói hivatalhoz. Fel is bonczolták az öngyilkos legényt. Tegnap temették el.

* **Sorozás Szalárdon.** A 7-ik hadkiegészítő parancsnokság tegnap kezdte meg Szalárdi kerületben a sorozást. Ma szünetet tartanak s holnap ismét folytatják a munkájukat. A sorozó bizottság elnöke Lausch Károly cs. és kir. 37-ik ezredbeli őrnagy.

* **Verekedő jogászok.** A napokban összekorbácsolta egymást három román joghallgató. Csizmás Péter volt a támadó, Tarán és Szilágyi a meglámadott. Az utcai botrány ma nagyobb mérvben ismétlődött a »Széchenyi-téren«, hol Tarán és Szilágyi lépett fel támadóként és véresre verték Csizmás Pétert. A két incidensre egy becsületbírói határozat adott okot. A verekedők köré nagy tömeg verődött. Az ügynek bizonyára még folytatása lesz.

* A hétről.

- Ki csinálta neked ezt a feladványt?
- Az édes apám.
- Az egészet?
- Nem. En is segitettem neki.

— No az én Máté barátom igazán jámbor férj!
Ha a felesége pöröl, ő rendszeren jó képet vág hozzá.

— Es a felesége?

— Az nem jó képet, hanem egy tányért vág hozzá!

(Kakas Márton).

* **Meglopott teherkocsik.** A nagyvárad vasuti állomáson nagy lopás történt a múlt napokban. A sineken álló teherkocsikat ismeretlen tettesek feltörték és azokból több értékes tárgyat elloptak. A többek között egy öt kilogramm súlyu zsákban levő szárított róka, nyest és görénybőrt 258 korona értékben, egy hál kézművet, tojást, diót stb. Kilencz és tizedike közötti éjjel a 20639, 54611, 85948 számú kocsikat törték fel s 13. és 14. közötti éjjel ismétlődtek a feltörések. Ekkor a 39130 és 22328 számú kocsikat dézsmálták meg. A rendőrség nyomozza az ismeretlen tetteseket. A nyomozást Pataky Károly rendőrfogalmazó vezeti.

* **Iparhatósági megbizottak választása.** Nagyvárad város, valamint Biharvármegye főszolgabírói hivatalának I. foku iparhatósága mellé, az 1901. évre iparhatósági megbizottak választásának határidejéül folyó márczius hó 24-ik napjának d. e. 9 óráját tűzték ki. A választás a tűzoltó laktanya nagytermében lesz megtartva. Negyven iparhatósági megbizottat választanak, még pedig huszat Nagyvárad város I. foku iparhatósága, huszat pedig Biharvármegye központi főszolgabírói hivatala, mint I. foku iparhatóság mellé.

TANUGY.

Kath. tanítók gyűlése.

A kath. tanítók országos bizottságának tanügyi tanácsa folyó hó 21-én délután 5 órakor Budapesten, a Szent István-Társulat házában ülést tart.

Tárgyak:

1. A közokt. minisztérium által kiadott tanítóképző intézeti rendszabállyal és a tanítóvizsgálati szabályzattal szemben a kath. álláspont megjelölése. Előadó: *Dobrósy Alajos*.
 2. A kath. népiskolákkal kapcsolatos gazdasági (ismétlő) iskolák szervezete és azok tanterve. Előadó: *Szöke Sándor*.
 3. A tanítói földék után az iskolafentartók által fizetendő adók ügyében érkező válaszok tárgyalása.
 4. Folyó ügyek.
- Akik ezen tanács ülésre kedvezményes utazási jegyeket kívánnak, lehetőleg azonnal értesítsék *Ember Károly v. elnököt*: (Budapest, Szentkirályi-utca. 28.)
- Kelt Nagyvárad, 1901 márczius 16.

Dr. Steinberger Ferencz,
egyházi elnök, nagyvárad kanonok.

Számborovszky Rezső s. k.,
elnöki titkár.

EGYESÜLETEK

A Nőegylet gyűlése. Vettük a következő meghívót: »A Biharvármegyei és nagyvárad Nőegylet« választmányi tagjait és védhölgyeit van szerencsém a f. évi márczius hó 20-ik napján d. u. 4 órakor az árvaházban tartandó választmányi ülésre meghívni. Nagyvárad, 1901. évi márczius hó 16 napján. *Özv. Grunwald Henriké, alelnök.*

Az ipartestületi betegsegélyző közgyűlése.

A Nagyvárad ipartestületi Betegsegélyző Pénztár rendes évi közgyűlése f. évi márcz. hó 24-én d. e. 10 órakor fog megtartatni, melynek tárgyai a következők: 1. Az igazgatóság évi jelentése. 2. Az 1900. évi zárószámadás, vagyonmérleg és a felügyelő-bizottság jelentése alapján a felmentvény iránti határozat. 3. Az igazgatóság választás alá eső tagjainak, továbbá felügyelő-bizottság és választott bíróság választása. 4. Azon indítványok tárgyalása, melyek a gyűlést megelőző napig írásban esetleg benyújthatnak.

Nagyváradon, 1901. évi márczius hó 16-án.

Az igazgatóság nevében:

Tenkei József,
titkár.

Bertsey György,
elnök.

IRODALOM.

A rajzoltató földrajztanítás gyakorlati vezérkönyve.

(Irtá: *Vaday József*, ára 2 korona 80 fillér. Kapható a szerzőnél Nagyvárad.)

Hogy a földrajz nemcsak a népiskolának, de még a középiskolának is egyik elsőrangú tantárgya: azt tudja minden művelt ember. És hogy sok embernek a helyismerete minő korlátolt, azt meg érzni minden művelt ember; mikor az újságban egy ritkábban előforduló helynév jön elő, bizony sokaknak halvány sejtelmé sincs, vaj merre lehet ez, az óperenciás teageren innen-e vagy túl? És ennek a sajnálatraméltó körülménynek a földrajztanítás terén divó rossz módszer az oka. Mert a földrajzi tankönyveinkben van anthropológia, zoologia, botanika, fizika, kémia bőven, csak a mi kellene az van benne kevés; ennek a sajnálatos körülménynek akar véget vetni *Vaday* az 5 új módszerével. Az 5 módszer a rajzoltató módszer, melyet a magyar földrajzi társaságnak felolvasás keretében Budapestben be is mutatott s mit a tudós társaság igen üdvösnek, hasznosnak és célravezetőnek talált.

A földrajz elemei: a világtájakon kezdi el a tanítást, az udvaron, a homokban, tehát játszva a gyermekek természetének megfelelően. S a mit a gyermekek a homokban alakított azt lerajzolja s lerajzoltatja mindjárt ott a helyszínén.

Igy megy folytonosan könnyebbről nehezebbre, keresztül az egész országon.

Ezt a módszert foglalta *Vaday* össze s adta ki egy 10 ives kötetben, melyet a Sonnenfeld műnyomda állított ki izlésesen. A könyv kizárólag tanítók számára készült vezérkönyvül. Olyan tanítók számára, a kik haladni akarnak, a kik azt akarják, hogy működésük mindenben megfeleljen a kor kívánalmainak.

A könyv 4 részre oszlik.

Az első részben a földrajzi alapfogalmakat fogatja fel a szerző képzelt térképrészleteken, melyeket a gyermekek alakítanak ki, előbb homokból s agyagból s melyet aztán a tanító táblai rajza után rajzolnak le füzeteikbe. Így, ilyen képzelt térképrészleteken ismerteti meg a gyermekeket a lapály, fensik, hegyláncz, hegycsúcs, lépcsőzetes fensik, alföld, mély és zártvölgy, hegyszoros, hegység, völgykatlan, forrás, patak, folyó, folyóirány, mocsár és tenger és különféle utak fogalmaival. Sőt ennél is tovább halad; megtanítja pompás szövegbe- emlézése és a rajz folytonos szemellett tartásával a gyermekeket olyan új dolgokra is, a melyek az életben nagyon is hasznosak és szükségesek. Így ismeri meg a gyermek mi az ártér, az ármentesítő társulat, kőgát, védgát, folyamszabályozás stb.

30 igen sikerült könnyen áttekinthető s ami fő, könnyen után rajzolható képzelt térképrészletekben ismerteti meg a növendékeket a felsorolt földrajzi fogalmakkal. Ugy ezek, mint a további rajzok, táblai rajzok; fekete alapon, fehér vonásokkal s így krétával könnyen utánozhatók.

A 2-ik részben a képzelt térképekről tanult fogalmakat valóban térképrészletekben szemlélteti s megismerteti hazánk nevezetesebb vidékeit 13 rajzban. Így köti össze a czélszerűt a haszonnal.

A 3. rész Magyarország függőleges tagsultságát és vízrajzát tárgyalja a hegyrendszer és alföldek felosztásának megfelelően.

Biztosítja a tanítás sikerét az, hogy a térképeket nem zsufolja tul, hanem csak a legszükségesebb és leghasznosabb dolgok megismertetésére szoritkozik. Es ebben rejlik azután a rajzolás művészetének könnyű titka, az egyes vidékek politikai felosztását ugy rajzban, mint minta tanítás alakjában szintén felöleli. Ezt a részt Magyarország czimerének és lobogójának rajzával is ismertetésével fejezi be s kívánja — igen helyesen, — hogy a gyermekek a a szöveget tanulják be. De hát élvezet is azt a szöveget tanulni. A czimer alá pl. ezt iratja: »Ez itt Magyarország czimere. A legszebb czimer a világon. Fölötte van az ezredéves magyar korona, alatta olajág és cserfalomb. Ez a

czimer díszíti a mi zászlóinkat békében és háboruban! Dolgozzunk béke idején, azt jelenti az olajág. Harci dicsőségünket mutatja a cserfa lomb, két részből áll a paizs; baloldalán 4 fehérvonal, hazánk 4 főfolyója: Duna, Tisza, Dráva, Száva. Hármass hegyet látunk a jobb oldalon: a Tátra, Mátra, Fátka, melyeket a kőtűs kereszt koronáz. Keresztény föld Magyarország földje, azt jelenti ez a kereszt. A czimer paizs fölébe van téve a magyar szent korona. Ezredéves dicsőségünk ragyog le róla. Ez a czimer szent kép. Rajta van nemzeti becsületünk, hazánk földje és királyunk szent koronája. Ezt a czimert minden igaz magyar élete árán is védelmezi. Hasonló lelkes, szép aláírás díszel a lobogó rajza alatt is.

A 4. részben van Magyarországnak 62 vármegyéje rajzban s betanulandó szöveggel, minden megyénél felsorolja a történelmi kincseket s azokra felhívja a gyermek figyelmét, felkelti kíváncsiságát.

Végül a függelékben 5 régi várrom rajzát adja s alá megfelelő szöveget, felköltvén ezáltal egy a tanító, mint a tanítvány érdeklődését hasonló dolgok gyűjtése iránt.

A könyvben semmi kivétel való nincs; föltétlen elismerés és dicséret illeti a szerzőt, a ki a fáradságos és nehéz munkán kívül még a kiadás terheinek viselésére is vállalkozott. Vajha a magyar tanítók megérténék a kor idő szavát s haladásuk és tudásuk fokozatos gyarapítása által sikeresen járulnának hozzá a művelt magyar nemzeti állam óriás épület tömbjének kiépítéséhez. B. J.

SZÍNHÁZ.

HETI MŰSOR.

Vasárnap: d. u. Aranylakodalom.

Hétfő: Három testőr.

Kedd: Medea.

Szerda: Kis alamuszi.

Csütörtök: Stuart Mária (Paulainé v. j.)

Péntek: Gésák (Miss Mary Halton föllépe.)

Szombat: Gésák (Miss Mary Halton föllépte.)

Forrai Ferike.

Most már nem ünnepelt színésznő: csak boldog menyasszony.

A milyen gyorsan lett kezdő színésznőből művésznő, a közönség kedvence, épp oly gyorsan lett diadalmas színpadi csillagból egy boldog feleség csillaga.

Tegnap láttam ezt az átalakulást, mikor a színpadra kilépett. Máskor az ő szokott, szerény mosolyával, de a mely annyira meg tudja nyerni a közönséget, fogadta a tapsokat; most elkomolyodott arczczal hajolt meg s meghatottságát nem tudta elleplezni a színpadi festék sem. Máskor a szerénység alapja a biztos művészi öntudat volt, most a komolyság alatt a búcsu meghatottsága látszott. Aztán egyszerre, mikor a tapsvihar sehogy sem akart szünni szeméhez kapta kicsi fehér köténye csücskét, Forrai Ferike könnyezett.

A boldogságtól-e, hogy őt ennyire szereti a nagyváradai közönség? Vagy talán fáj neki tőlünk elválnia?

Az a könny tette őt igazán menyasszonynya. Az választotta el a színpadtól s jelentette számára új élet kezdetét. Az eddigiben nem igen volt oka könnyezni: a színpadon csak dicsőség volt kimérve számára s abban a festett világban nincs sem igazi fájdalom, sem igazi boldogság. Az új, a családi életben lesz oka a könnyezésre; adja Isten, szívből kívánjuk, hogy ezek a könnyek csak az öröm, de sohase a fájdalom könnyei legyenek!

Ez volt a tegnapi közönségnek óhajta s kívérel nélkül. Olyannyira megszoktuk már For-

rai Ferikét a magunkénak tartani, hogy a közönség szinte úgy érezte, mintha a mi lányunkat adnók férjhez. Végig gondoltuk azt a sok élvezetes estét, melyben részesített, ügyes szerepeit a Kis szökevényben, Boccacióban, Görög rabszolgában, Bibliás asszonyban, Kis alamusziban, Babában s ki tudná hamarjában, még mely darabokban, a hol egyformán megnyerte a közönséget behizelgő, lágy, csengő hangjával és rokonszenves játékaival s bizony akkor szinte keveseltük az ovációt, a melyben részesítették.

A tapsvihart leszámítva, kapott a közönségtől egy díszes ezüstkoszorút, több virágbokorétát és hatalmas virágcsótot.

Az ajándékok egyik legértékesebbjét és legszebbjét: egy ezüstkészletet már előbb átadták. Ez kiválóan Nagyvárad közönségének ajándéka volt.

Az ünnepeltetés megújult minden énekszám után, a melyeket mind kétszer kellett elénekelnie. Előadás végén a fő függönyt is többször felhúzták, úgy kellett a művésznőnek megjelenie, majd pedig a várakozó kocsiból a lovakat is kifogták s óriási közönség úgy akarta hazakisérni. Ez elől Forrai Ferike tulságos szerényen egy oldalajtón menekült meg völegénye karján.

Azt hisszük, Forrai Ferike meg lehet elégedve a közönség érzelmeinek nyilvánulásával; mindnyájan legjobb kívánságok kíséretében váltunk el tőle.

Hanem én nem nyomhatom el azt a kérdést, miért kell éppen egyik legjobb és egyik legszebb színésznőt férjhez adnunk? K. A.

Vasárnapi előadások. Ma vasárnap délután Beöthy és Rákosi hazafias, nagy hatású darabja az Aranylakodalom kerül előadásra az ismert elsőrendű szereposztásban, fél helyárrakkal. Este Bokor pályanyertes, nagy sikerű népszínművét a Kuruczifurfangot adják.

Medea. Kedden klasszikus előadás lesz a színházban. Grillparzer hatalmas művét: *Medeát* adják elő a czimszerepben Balázs Olgával. A darabban — melyet Ambrus Zoltán gyönyörű fordításában adnak — Somogyinének, Erdélyinének, Peterdinék és Szarvasinak van főszerepe.

Paulayné Nagyváradon. Paulayné Adorján Berta csütörtökön érkezik Nagyváradra, s este a Stuart Mária czimszerepében vendégszerepel. Kivüle jelentékeny szereppel vesz részt az előadásban Balázs Olga, Peterdy Sándor, Szarvasi, Könyves és Gáthy.

A karmester jubileuma. Delin Henrik, a Szigligeti-Színház derék, ősz karmestere szerdán ünnepi huszonötödik évfordulóját karmesteri működésének. Delin az ország legelőkelőbb színházainak orkeszterében dirigált, s nagy elismerést szerzett működésével. A jubileum alkalmából a »Kis alamuszi« ez a nemrég fölújított bájos zenéjü operett kerül előadásra. A női főszerepet az operettben Orley Flóra játssza.

Miss Mary Halton Pénteken és szombaton vendégszerepel Nagyváradon Miss Mary Halton, a világhírű angol énekesnő, ki újabban a vidéki magyar színpadokon aratja diadalait. Az angol szubrett mindkét estén a *Gésákban* lép föl s Mimózáját játssza, ami leghíresebb szerepe a művésznőnek.

Az énekkar jutalomjátéka. Színházunk karszemélyzetének jutalomjátéka április hó első napjaiban lesz. — Mindenesetre nagyon méltányos dolog ez, s remélhető, hogy az énekkar dicséretes működését telt házzal fogja jutalmazni a közönség.

Napoleon öcsém Bécsben. Tegnap adták először a bécsi József-városi Színházban Rákosi Viktor és Guli Soma ötletes bohózatát, »Napoleon öcsém«-et. A darab »Der Hering« czim alatt került színre s nagy sikert aratott.

Szigligeti-Színház.

Folyószám 153.

Idénybérlet 151 sz.

Nagyváradon, vasárnap, 1901. márcz. 17-én

délután 3 órakor, fél helyárrakkal

ARANYLAKODALOM.

Színjáték.

este 7 órakor, rendes helyárrakkal

Kuruczifurfang.

Népszínmű.

SZEMÉLYEK:

Ozv. Becskyné	— — —	Tóváry Anna
Ilona, unokája	— — —	Lányi Edith
Bögözi Lőrincz	— — —	Szilágyi Dezső
Senki Tamás, diákja	— — —	Erdélyi Miklós
Tétény Gábor kuruczkapitány	— — —	Balla Kálmán
Bedő István, vitéze	— — —	Szarvasi Sándor
Bözszi, Bedő felesége	— — —	B. Csik Irén
Katicza, fogadott leányuk	— — —	Szohner Olga
Czinka Panna	— — —	Balázs Olga

HELYÁRAK: Nagypáholy 7 frt. földszinti és első emeleti páholy 6 frt. Másodemeleti páholy 4 forint. Zsölye 1 frt 50 kr. Kőrszék 1 frt 20 kr. Tümlészek 1 frt. Erkélyülés 1-ső sor 60 kr., közép 2-ik sor 50 kr., oldal 2-ik sor 40 kr. II. emeleti zártszék 30kr. Földszinti állóhely 50 kr., diák és katonajegy 30 kr. Karzati állóhely 20 kr. Egy színlap 10 kr.

Kezdeté 7 órakor, vége 10 órakor.

Jegyek előre válthatók d. e. 10-től 12 óráig, d. u. 3-tól 5-ig. Esti pénztárnyitás fél 7, vasár- és ünnepnapokon este 6 órakor.

A holnapi előadásra jegyek előre válthatók d. u. 3 óráig 5-ig a rendes nappali pénztárnál.

Holnap hétfőn, márcz. 18-án

A három testőr.

Vígjáték.

ZENE ÉS MŰVÉSZET.

Barbi Alice hangversenye.

Egy művésznő, a ki egy egész este műsorát egymaga kitölti, már magában is csodálatra méltó. De ha úgy tölti ki mint *Barbi Alice*, az egyenesen eseményszámba megy.

Nem akarjuk az ő művészetét azzal sérteni, hogy az eddigi nagyváradai hangversenyek énekesnőivel hasonlítjuk össze. Valami egészen különálló, nekünk idegen, új, de nagyszerű az ő művésze, mely nem egyszerre, hanem fokként hódítja meg a közönséget; de akkor aztán le is bilincseli.

A nagyváradai közönség jókora része azonban, úgy látszik, kissé elszokott már, vagy még nem szokott hozzá ilyen nagyobb szabású művészethez. Különösen a terem hátsó részén folytonos volt a suttogás, a nevetgélés, a járás-kelés, akadt olyan műértő is, a ki egy szép piano-részlet alatt kívülről keményen megkopogtatta az ajtót.

Barbi Alice éneke a legnagyobb figyelmet érdemli meg, ha valaki igazán élvezni akarja.

Bár hangjából nem hiányzik az erő, mégis inkább a lágyabb részletekkel hat. Néhol

mintha csak úgy oda lehelné az áriát s még minden hangban ott van a biztonság, a tisztaság, a csengés. Ilyen természetű művészet mellett nem lehet egészen csodálkozni, ha a közönség csak fokozatosan emelkedett a lelkesedés magasabb fokára. *Handel* Cängis d'asportto áriája és *Jamelli* La Calandrina arietája után még csak kötelességszerűen tapsoltak legtöbben. De az utána következő *Brahms*-féle négy műnél (Liebestren, Dort in den Weiden, Immer leiser wird mein Schlummer, Vergebliches Ständchen) a zeneértők lelkesedése átragadt az egész közönségre.

Brahmsról különben tudva van, hogy senkit sem szokott hangversenyeken kísérni; Barbi Alice-szal azonban kivételt tett, őt különös kegy képpen kísérte.

Fénypontja volt az estének a három Schubert-szám (Der Wegwieser, Wohin, Erlkönig); különösen viharos tetszést keltett az Erlkönig, melyben a háromféle hangszínezet művészi ellentétével drámai erőt is kölcsönzött előadásának. Itt remekelt a nehéz zongorakisérettel (Liszt átíratában) *Pahlen* Rikárd, a kinek különben jobb zongorát is kerithettek volna.

Befejezésül *Franz*: Im Herbst és *Delibes*: Chanson espagnole című műdalait énekelte el viharos tapsokat aratva.

Egészen véve az izr. nőgyelet hálára kötelezte Nagyvárad város közönségét, hogy ezt a kiváló művészt megismertette vele. Volt is nagyszámu közönség, mely zsufolásig megtöltötte a Fekete Sas disztermét. Kettőt azonban el nem hallgathatunk: hangversenyre számozott helyekre számozott jegyeket szokás kibocsátani; másodsor pedig magyar városban rendezett hangversenyre, be lehetett volna állítani egy-két magyar pontot is, ha már okvetlenül idegen művészt akarunk felléptetni. Ha nem teljesen magyar a műsor, de legalább ne mellőzzék teljesen a magyarságot.

TAVIRATOK.

Magyarország népessége.

Budapest, márcz. 16. (Saj. tud. táv.) A statisztikai hivatal már összeállította a Magyarországon megtartott népszámlálás adatait, melyek feltűnő kedvezők. **A népesség Horváth-Szlavonországgal együtt 19,203.531, a szaporodás tehát 1,739.322, csak Magyarországon 16.792.399 van, szaporodás tehát egy millió ötszázharmincezer ötszázharminczöt.** Legközelebb kimutatják vallásfelekezetek és nemzetiségek szerint is a népszámlálás eredményét.

Pejacsevich Artur gróf halála

Budapest, márczius 16. *Pejacsevich* Artur gróf főrendiházi tag tegnap reggel Rákospalotán meghalt. *Pejacsevich* ezelőtt 7 hónappal nősült meg. A Nemzeti Kaszinó épületére kitétték a gyászlobogót.

A Radys-Castellane párbaj.

Budapest, márcz. 16. (Saj. tud. táv.) Párisban a Radys és Castellane közötti párbajban Radyst a Castellane golyója a jobb czombján érte.

A »Nemzeti Színház« Berlinben.

Budapest, márcz. 16. (Saj. tud. táv.) *Ivánfi Jenő*, a budapesti Nemzeti Színház tagja, aki a német színházi viszonyok tanulmányozása végett Berlinben tartózkodik, megbízást kapott, hogy első sorban a német színházzal tárgyaljon a budapesti Nemzeti Színház tagjainak vendégszerepléséről.

A Nemzeti Színház tagjai júniusban szándékoznak Berlinbe menni.

A délafrikai háború.

London, márcz. 16. Pretóriából jelentik, hogy a béketárgyalás *Kitchener* és *Botha* között kedvező eredménnyel folyik. A kegyelemből *Dewett* és *Steint* sem rekesztik ki.

Fokváros, márcz. 16. Minthogy a búrok a táviró-drótokat elvágták, a Fokföld keleti részével és *Natállal* való összeköttetés megszakadt.

London, márcz. 16. Most már a hadi kárpótlásról folynak a tanácskozások az angol kormány kebelében. Azt hiszik, hogy nem fogják tulságos nagy hadikárpótlással sújtani a búrokat, mert a délafrikai gyarmatok jövedelmének leköltéséből busás jövedelmet remélnék. A bányákra nem vetnek ki hadisarcot, sőt azon lesz a kormány, hogy a bányákban minél hamarabb ismét meginduljon a munka s e célból a dinamit árának leszállítását s a munkások kiküldését tervezik.

A kínai bonyodalom.

Berlin, márcz. 16. A birodalmi gyűlés tegnapi ülésén a kínai kérdés dolgában felszóllalt *Bülow* kancellár. A béketárgyalások megemlézése után ezt mondta: Nem vérszomjúságból, hanem csak azért, hogy újabb zavargásoknak elejét vegyük és hogy a nyáron történt vérengzésben bűnös mandarinokat hathatósan megleczkéztessük, kellett a hatalmaknak példát mutatniok. Gyalázatosan meggyilkolták a követet, meggyilkolták az európaiak százait és a kínai keresztények ezreit. E szörnyűségek szerzőinek nem volt szabad kikerülniök a büntetést, mert ez felhatalmazás lett volna hasonló alávalóságokra. Egészen rendén volt, hogy ezáltal igazán megcsipték a bűnösöket, ha még annyi gombbal ékeskedő mandarinok is. (Derűltség.)

A béketárgyalásokra vonatkozólag ezt mondja: Pusztá igéretekkel, még *Li-Hung-Csang* legszebb jegyzékeivel is, semmi sincs megtéve. Ha komoly biztosítást kapunk a kártérítések megfizetésére, csapatainkat azonnal vissza fogjuk vonni.

Budapest, márczius 16. (Saj. tud. táv.) *Tiencin*ből jelentik, hogy a határszéli vasut ügyében az oroszok és angolok között diferenciák merültek fel. Az oroszok elfoglalták a vitás földterületeket. Az angolok kormányuk utasítását várják.

Vagdalózó hadnagy.

Székesfehérvár, márczius 16. A márcziusi ünnep alkalmából a színházban diszelőadás volt, amely sajnálatra méltó esettel végződött. Amikor a nagy közönség a színházból eltávozott, a tolongásban *Halgane József* cipész véletlenül meglökte *Farkas Imre* honvédhagynagyt.

Ebből heves szóváltás keletkezett, ami azzal végződött, hogy a hadnagy a cipészt arczul ütötte. Erre *Halgane* parasztnak nevezte a hadnagyot, aki erre kardot rántott és kétszer rávágott *Halganera*. Az egyik csapás a cipész vállát érte, a másik a halfülét kettévágta s arczát is megebezte, úgy hogy a vér elborította.

A hadnagy ezután a rendőrségre sietett, ahol jegyzőkönyvet vettek föl vele. *Halgane*t is kihallgatták s ápolás alá vették.

Az eset a városban nagy feltűnést kelt.

Bernády főkapitány betegsége.

Budapest, márcz. 16. (Saj. tud. táv.) Mint távirják, a marosvásárhelyi véres választás szomorú hírre vergődött hősét, *Bernády* főkapitányt szélhűdés érte. Állapota aggasztó.

Baleset a királyné előtt.

Róma, márcz. 16. Tegnap *Margit* királyné által tartott kihallgatás alkalmával *Crispi* hirtelen rosszul lett, ugyannyira, hogy elesett és fejét könnyen megsértette. *Crispi* azonban mihamarabb magához tért és lakására távozhatott.

Megmérgezett bankár.

Bécs, márcz. 16. (Saj. tud. táv.) *Vogel* bankárt mérgezéssel is gyanúsították. A gyanut azonban elejtették, mert kitűnt, hogy *Taubin* holttestét azért égettette meg *Gothában*, mert *Taubin* tagja volt a *Keematorista* szektának.

A marseillei sztrájk.

Marseille, márcz. 16. A sztrájkolók tegnap délelőtt gyűlést tartottak és elhatározták, hogy folytatják a sztrájkot. A gyűlés után a résztvevők, mintegy kétezren a rakodó partra és onnan a városháza elé mentek, ahol a sztrájkolók küldöttsége a polgármesterrel tárgyalt.

Fegyházra ítélt bankigazgató.

Szeged, márczius 16. A szegedi tábla ma öt évi fegyházra ítélte *Rosenberg* Vilmos volt fővárosi bankigazgatót, ki a tőzsdén elvesztvén vagyonát ötven váltót hamisított 40.000 frt értékben pénzintézetek és magánosok kárára.

REGÉNY-CSARNOK.

S i b i l l a .

Irta: Adalbert Károly.

Németből fordította: *Lubinsky Anna*.

52.

TIZENÖTÖDIK FEJEZET.

— Jó estét öreg barátom. Nem ismersz már?

Ezen szavakkal szólta meg a Comó kikötőjében dr. *Hardmuth*, egy a parton álló urat, ki meglehetősen részvéttlenül nézte a tömeget.

— Ki az? *Hardmuth*! Te?

— Szolgálatodra, jó magam. Csak tizen-négy évvel idősebb mint láthatod. És te? — Hozzá akarta tenni: még mindég a vidám ifju De egy tekintet régi ismerősére és az utómondatot elhagyta.

Cynár melancholikusán mosolygott.

— Ezelőtt *Hardmuth* te voltál egy pár évvel idősebb nálam, most megfordítva van.

Csalódom, felelt a másik. Először sohasem voltam oly fiatal mint te, másodsor ti költők sohasem vénültek, csak átmeneti időszak van nálatok, sokszor nyílik a tavasz, minden új alkotással, minden új szerelemmel, míg mi philisterek és házások lassan de biztosan elszáradunk, néha úgy látszik mintha jól lennénk konzerválva. Szerencsés csillag, mely bennünket összehozott. Merre vezet utad?

— Egyelőre itt kötöttem ki. Meglehet, hogy nem sokára haza megyek. Kirándulásom célja el van hibázva.

— És mi volt az, ha szabad kérdenem?

— Szórakozást, üdülést keresek. De az élet egyhangú mindenütt.

— Oh! szegény barátom, így állunk. Akkor kísérj el egyelőre Frasconihez. Ott jól lehet étkezni s bora kitűnő. Mivel feleségem nincs itt, kedvem van egy órát régi barátommal eltölteni. Éppen ennyi időm van a tova utazásig. Ugy-e megteszed?

Egy negyed óra múlva a két barátot a Frasconi kávéház egyik mellék helyiségében találjuk. De előnyt nyújtanak a vér vörös bornak Arábia fekete itala helyett.

— In vino veritas! — kiáltá Cynár midőn a tüzes bor kissé fejébe szállt. In vino és az első szerelemben öltessük első szerelmünket!

— Éppen hangulatnál vagyok, mondá a megfontolt Hardmuth s poharát szízig megtöltötte.

— Az északi hattyó éljen! Első szerelmünk! szölt Cynár. Még érzem, a sebhely, melyet tépett, piros cseppekben vérzik. De legyen köszönet érte. Mit ér a szerelmi ének szív fájdalom nélkül. Festett tűz, mely nem melegít. Igen lelkembe lopódzott az áruló, szívet — észt bontó tündér! Éljen, éljen soká a szép Sylla-Mysing Unica!

Cynár pohara csörömpölve széttört, midőn erőteljesen a másikéhoz ütötte.

— In vino veritas, mondá Hardmuth.

Cynár nevetett és mást hozott.

— Vigyázz, nehogy másodsor is elperzseld szárnnyadat, ha találkozol vele!

— Jó lenne, ha tehetém. De e szív kiégett.

A találkozás is várat magára.

— Egész közelünkben tartózkodik!

— Hogyan? — Unica? Az elvált Juel-Winding grófné?

— Meglehetősen izgatott vagy mint látom. No igen — Juel-Winding grófné, nem messze innét a Comó-tó partján Fior del Lago villában időzik egy nemes kisasszonnyal, ki nem kevésbé szép mint ő.

— Mindezt csak most monded nekem!

— Prenez gardé, mondá Hardmuth hideg vérrel. Most mennem kell, ha az utazás idejét el nem akarom mulasztani.

(Folyt. köv.)

KOZGAZDASÁG.

A Gazdasági Egylet választmányi ülése.

A Biharmegyei gazdasági egyesület igazgató választmányára Nagyváradon e hó 16-án délután 3 órakor Szabó József elnöklete alatt gyűlést tartott.

Jelen voltak: Berezky Géza, Csanak Jenő, Géczy Lajos, Markovits Károly, Száhlender Károly, Schwartz Ferencz, Wertheimstein Alfréd választmányi tagok, dr. Márkus László e. pénztárnok, Weingärtner Andor titkár.

Szabó József elnök a megjelent tagokat üdvözlölvén, a gyűlést megnyitja és felhívja a titkár a tárgyak előterjesztésére.

1. Előterjesztett a számvizsgáló bizottságnak jelentése az egylet múlt évi számadásának megvizsgálása felől, miután bizottság a számadásokat valamint a pénztárt rendben találta, választmány javasolni fogja a közgyűlésnek a pénztárnoknak a számadások terhe alól való felmentését.

Földmívelésügyi miniszter értesítette az egyletet, hogy a vármegye területére Kovács Andort gazdasági szaktanáru kinevezte; örömmel fogadtatott, s elhatározta a választmány, hogy a szaktanárt működésében támogatni fogja.

Országos gazd. egylet értesíti egyleteit, hogy a gazdák biztosító szövete a múlt évben megkezdte működését, kéri ezen intézménynek támogatását esetleg a vármegyére nézve a képviselő elvállalását, továbbá károk rendezésére 10 megbízható tagot ajánlani.

Igazgató választmány, amennyiben más társulattal szerződési viszonyban van a megkeresés első pontját tudomásul veszi, míg a másodikra nézve megbizta az elnökséget, hogy hozzon javaslatba 10 megbízható gazdát károk rendezésére.

O. G. E. a tőzsde reformálása tárgyában a képviselőházhoz intézett feliratát pártolási végett megküldi, szintén a választmány ezen kérdésben kifejtette álláspontját, tudomásul vétetett.

O. m. g. értesíti az egyletet, hogy kebelében ipar és kereskedelmi szakosztályt létesített, megbizta a választmány az elnökséget, hogy ezen fontos intézményről a gazdaközönseget tájékoztassa.

Orsz. gazdasági munkás és cseléd pénztár felkéri az egyletet, hogy ezen intézményt ismeresse. A titkár 6 községben tartott már előadást a pénztárról, tudomásul vétetett.

Aradmegei gazd. egylet a bécsi mészárosok bojkottja tárgyában megkeresi az egyletet, miután a választmány e tárgyban már a múlt évben feliratott intézett a földmívelésügyi miniszter urhoz, tudomásul vétetett. Elhatározta azonban a választmány, hogy felir a földmívelésügyi miniszterhez, hogy hasson oda, miszerint a pozsonyi hizottmarha vásár állítások vissza.

Pekanovits Imre jelentése a halászati kongressusról. Pekanovits Imrénének szíves fáradozásáért jegyzőkönyvi köszönetet mond a választmány.

Pozsonymegyei gazd. egylet a negyven éves jubileumáról értesít, választmány ez alkalomból üdvözlő a pozsonymegyei gazd. egylet.

Pókay Dezső körüli állattenyésztési felügyelő évi jelentését, tudomásul veszi.

Pókay Dezső körüli állattenyésztési felügyelő megkeresésére elhatározza a választmány, hogy a f. évben állatkiállítás rendez, melyre a földmívelésügyi miniszteriumtól segílyt kér. Ugyancsak kéri a miniszter urtól a lótenyésztési jutalomdíjak felemelését is.

Vendéglisták Lapja szerkesztőségének megkeresésére elhatározta a választmány, miszerint felhívást intéz a szállósgazdákhoz hogy eladandó boraikat jelentsék be az egyletnek s megbizták az elnökséget, hogy azokat a Vendéglisták lapjával közölje.

A czirostermelés céljából kiküldött bizottság nevében jelenti elnök, hogy a nagyvárad czirokgyárral összeköttetésbe jött, s megállapítá a termelés módozatait, továbbá jelenti elnök, hogy a nagyvárad gyár egy métermázsza czirokszakálért 16 koronát hajlandó adni.

Választmány beható eszmecsere után elhatározta, hogy a czirok termelést 16 korona ár mellett nem javasolja a gazdaközönsegek.

Amennyiben azonban a czirostermelés felől a gazdaközönsegek nincs eléggé tájékozva, elhatározta, hogy a czirostermelést tartalmazó füzetekből 50 példányt rendel s azt a gazdaközönsegek között kiosztja.

Egyleti ház építés céljából kiküldött bizottságnak jelentése — tudomásul vétetett.

Elnökségi jelentés a tél folyamán tartott szakelőadásokról, mely szerint az egylet 14 községben tartott szakelőadást, tudomásul vétetett.

Előterjesztett, hogy Komádiiban az egylet a földmívelésügyi miniszterium támogatásával egy hetes honi ipari tanfolyamot rendezett. A tanfolyam részére a községi ingyen helyiséget és a Sebes-Körös-társulat pedig ingyen fűzveszt adományozott.

Örvendetes tudomásul vétetett s amidőn a választmány úgy a földmívelésügyi miniszter urnak, mint Komádi községnek és Sebes-Körös szabályozó társulatnak köszönetet mond, elhatározza, hogy ha tanfolyamon esinosabb tárgyakat készítenek, a tanfolyam berekesztése után a esinosabb tárgyakat ki fogja állítani.

Elnökségi jelentés az egylet múlt évi működéséről.

Tudomásul vétetett.

Előterjesztett a f. évi költségelirányzat; jóváhagyás végett a közgyűlés elé terjesztetni határozatott.

Több tárgy nem lévén, elnök köszönetet mond a tagoknak szíves fáradozásukért a jegyzőkönyv hitelesítésére Berezky Géza és Géczy Lajos urakat kérvén fel a gyűlést berekeszti.

A hegyközség tavaszi közgyűlése.

A nagyvárad hegyközség birtokosai f. hó 24-én tartják meg a rendes tavaszi közgyűlést, melyre a következő meghívót bocsájtották ki:

A nagyvárad hegyközségi birtokosok választmánya által a hegyközségi birtokosság rendes közgyűlésének megtartására határidőül f. évi március 24-ik napjának d. e. 10 órája tűzetett ki; a közgyűlés tárgyat fogja képezni:

1. Az 1900. évi zárszámadás;

2. a hegyipénztár 1901. évi költségelirányzata;

3. a választmányból kilépő 8 választmányi tag választása;

4. 5 számvizsgáló biz. tag választása.

Ezen a fent jelzett határidőben a városház tanácstermében megtartandó közgyűlésre a nagyvárad hegyközségi birtokosokat azon értesítés mellett van szerencsém meghívni, hogy ha a birtokosok a kitűzött határidőben határozat képes számban meg nem jelennek, az esetben a közgyűlés f. évi március 31-én d. e. 10 órakor a hegyközségi rendtartás § rendelkezéséhez képest fog megtartani.

Kelt Nagyváradon, a nagyvárad hegyközségi birtokosok választmányának 1901. évi február 26-ik napján tartott ülésében.

Bordé Ferencz,

vál. jegyző.

A Gazdasági-egylet közgyűlése. A

»Biharmegyei gazdasági egyesület« folyó évi március hó 20-án délután 3 órakor Nagyváradon a vármegyei ház nagytermében tartja meg évi rendes közgyűlést. A közgyűlés tárgyai a következők:

1. Elnöki jelentés az egylet múlt évi működéséről.

2. Számvizsgáló bizottság jelentése a múlt évi számadások megvizsgálása felül.

3. Folyó évi költségelirányzat.

4. Az alapszabályok értelmében elnök, 2 alelnök, 48 választmányi tag, 1 számvizsgáló bizottsági elnök, 2 számvizsgáló bizottsági tagnak választása.

Nagyvárad, 1901. márcz. 12.

Szabó József,
egyleti elnök.

Reich Jenő és Társa

Tőzsde jelentése.

— A »Tiszántul« eredeti távirata. —

Értéktőzsde.

Budapest, márcz. 16.

Osztrák hitel	703
Magyar hitel	717.50
Allamvasut	692
Rimamurányi	500.50
Magyar jelzálog	464
Szállótarján	—
Wagon-kölcsön	—

Határidők.

Budapest, márcz. 16.

Boza októberre	7.75
Buza áprilisra	7.60
Tengeri	5.30
Rozs okt.	6.68
Zab ápr.	6.28
Káposzta, repte, aug.	—

Hivatalos arfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1901. márcz. 16-án.

Magyar aranyjárdék 4%	118.25
Magyar koronajárdék	92.90
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4,1%	121
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2,1%	100.60
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	119
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	92.75
Italmérsi jog megváltási kötvény	99.40
Herváth-szlavónföldterhermentesítési kötvény	93.50
Magyar nyerevény-sorsjegyek-kölcsön	172
Tiszszabályozás szerinti sorsjegyek-kölcsön	145.50
Osztrák járadék papirban	98.40
Osztrák járadék ezüstben	98.30
Osztrák kájjárdék aranyban	117.75
Osztrák korona járadék	97.80

Osztrák államsorsjegyek	— — — —	141.50
Osztrák magyar bank részvény	— — — —	16.75
Magyar hitelbankrészvény	— — — —	725.—
Osztrák hitelintézet részvény	— — — —	694.50
Párisi vista	— — — —	95.85
20 frankos arany (Napoleon'd'or)	— — — —	19.08
Németbirodalmi márka	— — — —	117.45
London vista	— — — —	240.40
20 márkás arany	— — — —	28.50

A szerkesztősről felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

22662—1901. számhoz.

Árverési hirdetmény.

A nagyvárad kir. törvényszék mint telek-
könyvi hatóság által a nagyszzebeni földhitelintézet
végrehajtónak *Trippon Sándor* és *Trippon*
György végrehajtást szenvedők elleni 104 kor.
51 fill és 130 kor. tőke s jár. iránti végrehajtási
ügyében tekintettel arra, hogy az elérverelt
ingatlanokért Kis Katicza alpári lakos 10%-ot
meghaladó utó ajánlatot tett, a bánompénzt és
az árverési költségeket letétbe helyezte, végre-
hajtást szenvedő tulajdonául felvett ezen tkv.
hatóság területén fekvő s az alpári 40. sz. betét-
ben foglalt A. I. 1—12. sz. a. ingatlanokra a
kért végrehajtási árverés az 1881. LX. t.-cz.
187. §-a értelmében elrendeltetik s foganatosítá-
sára határidőül *1901. évi ápril hó 3-ik nap-
jának d. u. 2 órája* Alpár község házához ki-
tűzettek.

Kikiáltási ár az alpári 40. sz. betétben
foglalt ingatlanokra 785. kor., azonban az ingat-
lanok 863 kor. 50 filléren alul el nem adhatók,
ez az utó ajánlóra feltétlenül kötelező.

Venni szándékozók bánompénzül a kikiáltá-
si ár 10%-át vagyis 78 kor. 50 fill. tartoz-
nak készpénzben vagy óvadékképes értékpapi-
rokban letenni. — A bánompénz letétele alól azon-
ban a végrehajtató felmentetik.

A vételár 3 részletben fizetendő és pedig
az első részlet az árverés napjától számított
15 nap alatt, a második részlet ugyan azon
naptól számított 1 hónap alatt, a harmadik
részlet ugyanazon naptól számított 2 hónap

alatt minden egyes vételári részlet után az ár-
verés napjától a fizetés napjáig 5%-os kamat
fizetendő.

Ezen árverés feltételei a hivatalos órák
alatt a tkv. hatóságnál s Alpár község előljáró-
ságánál megtekinthetők.

Kelt Nagyváradon, 1901. január hó 30-án
kir. törvényszék, mint tkv. hatóság.

Olasz,
kir. tvszéki bíró.

22663/1900. tkv.

Árverési hirdetmény.

A nagyvárad kir. törvényszék mint tkv.
hatóság által a Nagyszzebeni földhitelintézet
végrehajtónak *Trippon Sándor* és *Trippon*
György végrehajtást szenvedők ellen 164 kor.
51 fillér és 130 korona tőke s jár. iránti végre-
hajtási ügyében tekintettel arra, hogy ifju *Trippon*
Sándor 10%-ot meghaladó utóajánlatot tett
a bánompénzt és az árverési költségeket letétbe
helyezte, végrehajtást szenvedő tulajdonául fel-
vett ezen tkv. hatóság területén fekvő s az
alpári 41 sz. betétben foglalt A. I. 1—3 és A.
II. 1—5 sz. alatti ingatlanokra a kért
végrehajtási árverés az 1881 LX. t.-cz. 187
§-a értelmében elrendeltetik s foganatosítására
határidőül 1901. évi ápril hó 3-ik napjának d.
u. 3 órája Alpár községi házához kintűzettek.

Kikiáltási ár az alpári 41 sz. betétben
foglalt ingatlanokra 736 kor., azonban az árverésre
kintűzött ingatlanok 1430 koronán alul el nem
adhatók s ez az utóajánlóra feltétlenül kötelező.

Venni szándékozók bánompénzül a kikiáltási
ár 10%-át, vagyis 73 kor. 60 fillért tartoznak
készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban
letenni.

A bánompénz letétele alól azonban a végre-
hajtató felmentetik.

A vételár 3 részletben fizetendő és pedig
az első részlet az árverés napjától számított 15
nap alatt, a második részlet ugyanazon nap-
tól számított 1 hónap alatt; a harmadik részlet
ugyanazon naptól számított 2 hónap alatt, min-
den egyes vételári részlet után az árverés nap-
jától a fizetés napjáig 5%-os kamat fizetendő.

Ezen árverés feltételei a hivatalos órák
alatt a tkv. hatóságnál, s Alpár község előljáró-
ságánál megtekinthetők.

Nagyvárad 1901. évi jan. 30-án a kir. tör-
vényszék, mint tkv. hatóság.

Olasz,
kir. tvszéki bíró.Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatalától.
5/1901. szám.**Hirdetmény.**

Az 1884. XVII. t.-cz. 167. és követ-
kező §§-ai valamint a volt földmivelés,
ipar és kereskedelemügyi miniszter ur
52211/1885 sz. körrendelete értelmében
az I. foku iparhatóság mellé az 1901
évre iparhatósági megbízottak választá-
sának határidejéül *folyó évi márczius*
hó 24-ik napjának d. e. 9 óráját tűzöm
ki s a választás foganatosításának helyéül
a tűzoltó laktanya nagytermét jelölöm meg.

Ezen körülményről az érdekelteket
oly figyelmeztetéssel értesítem, hogy a
mennyiben Nagyvárad város egyszersmind
főszolgabírói székhely, összesen 40 ipar-
hatósági megbízott választandó még pedig
20 Nagyvárad város I. foku iparhatósága,
20 pedig Biharmegye központi főszolga-
bírói hivatala mint I. foku iparhatóság
mellé.

Tájékoztásul megjegyzem, hogy vá-
lasztói joggal bírnak mindazok, kik Nagy-
várad város területén valamely ipart
önállóan és jogosítottan üznek, választ-
hatók pedig ezek közül azok, akik az
1900. évben legalább 16 korona kereseti
adót fizettek.

Nagyvárad, 1901. márcz. hó 10-én.

Gerő,
rendőrfőkapitány.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

SZENT LÁSZLÓ KÖNYVNYOMDA R. T.

Nagyvárad, Apáca-utca 3. szám.

Művek,
folyóiratok, hirlapok,
vonalzatok,
gazdasági nyomtatványok,
egyházi, községi
és egyéb
hivatalos nyomtatványok,
körlevelek,
levélborítékok.

Elvállal és készít:
izléses kivitelben
mindennemű
nyomdai munkákat
jutányos árak mellett.

Vidéki rendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Levélfek, szamlák, falragaszok,
báli meghívók,
tánczrendek, étlapok,
naptárak,
palaczkfeliratok,
névjegyek,
gyászlapok
stb. a nyomdai szakba
vágó nyomtatványok
készítése.

A lat. és gör. szert. kath. egyházmegyei nyomtatványok

raktára.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

Pályázati hirdetés.

A nagyváradai lat. szert. székesegyház-nál üresedésbe jött

orgonistai

állásra ezennel pályázat hirdettetik.

Az állomás javadalmazása:

- a) a székesegyházi pénztárból 1400 kor.
b) votivális misékért . . . 142 „
c) a tanítóképző intézettől orgona és ének tanításért . . . 400 „

Összesen . 1942 kor.

A pályázótól megkívánatik, hogy az orgonálásban és gregorián éneklésben kellő jártassággal bírjon. Ha a pályázó egészséges hanggal rendelkezik, előnyben részesül.

A keresztlevéllel, erkölcsi bizonyítvánnyal, esetleg egyházzenei irodalmi működését bizonyító okmányokkal felszerelt kérvények *f. évi márczius 29-ig* nagyságos és főtiszt. *Széchenyi Jenő* apát cantor kanonok urhoz (Nagyvárad) küldendők.

A pályázók tartoznak *f. évi április 1-én* a székesegyház chórusán d. e. 1/10-kor tartandó orgona- és énekpróbán személyesen megjelenni.

Az állás azonnal elfoglalandó lesz.

Nagyvárad, 1901. márczius 11.

Nagyvárad i. sz. Káptalan.

A Richter-féle
Horgony-Pain-Expeller
Líniment. Capsici comp.

egy régi kipróbált házi szer, a mely már több mint 30 év óta megbízható bedörzsölési, alkalmatlanik köszvénynél, eszmat és megfázásoknál. Silányabb utazások miatt bevasarlasakor intés, mindig figyelemmel legyünk a „Horgony” védjegyre és a „Richter” cégjegyzésre. 80 L. 1 k. 40 f. és 2 k. arban ugyiszolvan minden gyógyszerertáran, kapható. Forgalmár: Török Jozsef gyógyszerésznél Buda-pesten. Richter F. Ad. és társa, csaasz. és kir. udvari szallitok, Rudolstadt.

A Polgári takaré- és segély-szövetkezet

folyó év elején nyitotta meg

VI-ik évtársulatát,

melybe résztvenni óhajtok

folyó év április 1-ig mulasztási illeték nélkül vétetnek föl.

Az évtársulat 3 évi időtartamra szól. Mindenki tetszés szerint jegyezhet üzletrészeket. Egy üzletrészre hetenként 20 fillér fizetendő. A befizetések hetenként kétszer, u. m.

hétfőn d. u. . . . 3-5 óráig
csütörtökön d. u. 3-5

eljesíthetők.

Tagoknak adott kölcsönök után 6%-os kamatot szed.

A most felszámolt 3-ik évtársulatnál minden 20 filléres üzletrész után 2. kor. 56. fill. osztalék lett kifizetve.

A szövetkezetnek ez idő szerint több mint 2300 tagja van 45000-en felüli üzletrésszel.

Jelentkezők mindegyik felvétetnek a szövetkezet üzlethelyiségében (Kossuth Lajos-utca 4-ik szám.)

Tavaszi divatértésítés!

Nagyvárad, 1901. márczius hó.

Van szerencsénk igen tisztelt vevőink és a n. é. közönség becses tudomására hozni, miszerint

női, férfi és gyermek Carlsbadi czipők,

uri- és flu kalapok, fehéreneműk, nyakkendő ujdonságok, keztük, harisnyák, s mindennemű

honi készítményü valamint angol és francia divatáruk

izléses kiállításban és kellő nagy választékban megérkeztek, melyeket a **legolcsóbban meghatározott árak** mellett bocsátjuk a t. vevőközönség rendelkezésére.

Telefon összeköttetés az egész megyében.

Teljes tisztelettel

Szám 76.

Fábry Testvérek.

UJ ÜZLET!

Van szerencsém a közönség becses tudomására hozni, miszerint azon közóhajnak kívántam eleget tenni, hogy a modern követelményeknek s a helyi viszonyoknak megfelelően, Olasz városrészben lakó tisztelt vevőim részére közelebbi és alkalmasabb beszerzési helyet teremtsék *Olaszi, Fő-utcán*, Bazar-épületben egy a legmagasabb igényeket is kielégítő

fiók festék-kereskedést

nyitottam, melyben főzetemben eddig levő festék árukon kívül mindennemű műolaj és aquarell festékeket, festő állványokat, műfa égetéshez süzségelt különféle fa diszeket, u. m. keztü, törülköző, ékszer, kulcs, ruhatartókat stb. valamint mű és üveg festészethez alkalmazható különlegességekből tartok nagy raktárt.

Festészeti előmintákat óriási választékban jutányos árban adok t. vevőim részére használatra. Tömeges látogatást kér

tisztelettel

Berkes Bertalan,

Zöldfa-u. 33. sz.

Festék különlegességek raktára

Fő-utca, Bazar-épület.

KRUGSTEIN IZIDOR UTÓDA

Telefon 67. sz.

ROSENBERG IZSÓ

Telefon 67. sz.

a »Beocsini Czemertgyári Unio« képviselője,

Nagyvárad, Kossuth Lajos-utca.

Ajánlja: Beocsini, román és portland cément, erdélyi gipsz, valódi aszfalt fedéllemez, elszigetelő lemezek és elszigetelő anyagok, carbolineum, tinctoral, stuccatur-nádfonat, kőagyagcsövek, cémentlapok, betoncsövek, keramit, disztégla, fedél-cserép, karstmárvány, továbbá kitünő amerikai petróleum, elsőrendű gépolajok, gépszir és kocsikenős raktárát.

Vállal: Aszfaltozásokat valódi természetes aszfalttal.

Nedves falak szárazzá tételét aszfalttal.

Szagtalan aszfalt fedéllemezeli vagy

Kátrány kőfedéllemezeli mindennemű tetőfedés és

Facement-fedést.